

בְּהַאי עֲלָמָא לָא זְכִי בְּהֵוּא עֲלָמָא לְאַעְלָא גּוּ פְּרָגוּדָא.

וְאַבְרָהָם הָוָה חָמִי בְּאַצְטַגְנִינּוּת דִּילִיה דְּלָא יוֹלִיד. מַה פְּתִיב וַיּוֹצֵא אוֹתוֹ (דף צ

ע"ב) **הַחוּצָה וְגו'.** (אמר ליה קדשא ברין הוא צא מאצטגנינות דילך אברם אינו מוליד אברהם מוליד). **אָמַר לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא תִּסְתַּפֵּל בְּהַאי אֶלָּא בְּרִזָּא דְשָׁמַי יְהֵא לָךְ פֵּר. הָדָא הוּא דְכַתִּיב כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ. רִזָּא דְשָׁמָא קְדִישָׁא דְמִתְמָן אֲתַקְשֵׁר לִיה בְּדָא (ברא) וְלָא מִסְטָרָא אַחֲרָא.**

כֹּה דְהוּא תְרַעָא לְצִלוֹתָא, בְּה יִשְׁפַח בְּרַכָּה, בְּה יִשְׁפַח פֵּר נֶשׁ שְׂאֵלְתִיָּה. כֹּה הֵוּא סְטָרָא דְאַתְיָא מִסְטָרָא דְגְבוּרָה, דְהָא מִסְטָרָא דְגְבוּרָה קָא אָתָא יִצְחָק. וְהֵוּא סְטָרָא דְגְבוּרָה כֹּה אֶקְרִי דְמִתְמָן אֲתִיָּן אִיבִין וּפִירִי לְעֲלָמָא, וְלָא מִסְטָרָא דְלִתְמָא דְכַכְבִּיא וּמְזִלוֹת.

בְּדִין וְהָאֵמֵן בֵּי. אֲתַדְבַּק לְעִילָא וְלָא אֲתַדְבַּק לְתַתָּא. וְהָאֵמֵן בֵּי וְלָא בְּכַכְבִּיא וּמְזִלִי.

וְהָאֵמֵן בֵּי, דְאַבְטַח לִיה דִּיִּסְגִי אַגְרִיָּה לְעֲלָמָא דְאַתִּי. וְהָאֵמֵן בֵּי, בְּהֵוּא דְרָגָא דְאַתְיָהִיב לִיה דְמִתְמָן יִיְתִי לִיה זְרַעָא לְאוֹלָדָא בְּעֲלָמָא. וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה. וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ דְאַף עַל גַּב דְּאִיהִי דִינָא פְּאִילוֹ הִיא רַחֲמֵי הָאִי כֹה. דְּכֵר אַחַר וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה, דְּקָשִׁיר קָשְׂרָא עֲלָאָה בְּתַתָּאָה לְחַבְרָא לֹוֹן פְּחָדָא.

תָּא חֲזִי, הָא אֲתַעְרוּ אַבְרָהָם מוֹלִיד אַבְרָם אִינוּ מוֹלִיד, וְכִי תִימָא דְהָא אוֹלִיד יִשְׁמַעְעָל בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם. אֶלָּא הֵוּא בְּרָא דְאַבְטַח לִיה קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אוֹלִיד בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם, דְּהָא בְּעוֹד דְּאִיהוּ אַבְרָם אוֹלִיד לְתַתָּא, פִּיּוֹן דְּאַתְקִרִי אַבְרָהָם וְעָאֵל

בן. ועל זה אמר מה תתן לי ואנכי הלך צירי. שהרי לא תתן לי, שלא זכיתי בו. מכאן שאדם שלא זוכה בכנים בעולם הזה, לא זוכה בעולם ההוא להפגס לתוך הפרגוד.

וְאַבְרָהָם הִיָּה רוֹאָה בְּאַצְטַגְנִינּוּת שְׁלוֹ שְׁלָא יוֹלִיד. מַה פְּתוּב? וַיּוֹצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה וְגו'. [אמר לו הקדוש ברין הוא, צא מאצטגנינות שלך. אברם אינו מוליד. אברהם מוליד] **אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, אֵל תִּסְתַּפֵּל בְּזֵה, אֶלָּא בְּסוּד שֶׁל שָׁמַי יְהִיָּה לָךְ בֵּן. זֶהוּ שְׁפָתוּב כֹּה יִהְיֶה זְרַעְךָ. הַסוּד שֶׁל הַשָּׁם הַקְדוּשׁ שְׁמִשָּׁם נִקְשֵׁר לוֹ עִם זֶה [בן] וְלָא מִהַצֵּד הָאַחַר.**

כֹּה - שֶׁהוּא הַשְּׁעַר לְתַפְלָה, בְּה יִמְצָא בְּרַכָּה, בְּה יִמְצָא אָדָם אֶת בְּקִשְׁתּוֹ. כֹּה - אוֹתוֹ הַצֵּד שְׁבָא מַצֵּד הַגְּבוּרָה, שְׁהִרִי מַצֵּד הַגְּבוּרָה בָּא יִצְחָק. וְאוֹתוֹ צֵד הַגְּבוּרָה נִקְרָא כ"ה, שְׁמִשָּׁם בָּאִים פְּרוֹת וּפְרוֹת לְעוֹלָם, וְלָא מִהַצֵּד שְׁלִמְטָה שֶׁל פּוֹכְבִים וּמְזִלוֹת.

אָז וְהָאֵמֵן בְּה. נְדַבֵּק לְמַעְלָה וְלָא נְדַבֵּק לְמַטָּה. וְהָאֵמֵן בְּה, וְלָא בְּכּוֹכְבִים וּמְזִלוֹת. וְהָאֵמֵן בְּה - שְׁהַבְטִיחַ לוֹ שְׁיִרְבֶּה אֶת שְׁכָרוֹ לְעוֹלָם הַבָּא. וְהָאֵמֵן בְּה - בְּאוֹתָהּ הַדְּרָגָה שְׁנִתְנָה לוֹ, שְׁמִשָּׁם יָבֵא לוֹ זְרַע לְהוֹלִיד בְּעוֹלָם. וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה. וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ - שְׂאָף עַל גַּב שְׁהִיא דִין, כְּאֵלוֹ הִיא רַחֲמִים ה"כֹּה" הַזֹּאת. דְּכֵר אַחַר וַיַּחֲשֹׁבָהּ לוֹ צְדָקָה - שְׁקָשֵׁר קָשֵׁר עֲלִיוֹן בְּתַתָּוֹן לְחַבְרָם יַחַד.

בֵּא רָאָה, הִנֵּה הַעִירוּ, אַבְרָהָם מוֹלִיד - אַבְרָם אִינוּ מוֹלִיד. וְכִי תֹאמַר שְׁהִנֵּה הוֹלִיד אֶת יִשְׁמַעְעָל בְּעוֹדוֹ אַבְרָם? אֶלָּא הַבֵּן הֵוּא שְׁהַבְטִיחַ לוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא,

בְּבְרִית פְּדִין אוֹלִיד לְעֵילָא, וּבְגִין כְּף אַבְרָם
אֵינוּ מוֹלִיד בְּקִשׁוּרָא עֲלָאָה, אַבְרָהָם מוֹלִיד
כְּמָה דְאַמְרוּן, וְאַתְקִשְׁר לְעֵילָא בְּיַצְחָק:

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תְּשַׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וְגו' .
רַבִּי אַבְא פְּתַח (שְׁמוּאֵל ב כב) כִּי מִי אֵל
מִבְּלַעְדֵי יְיָ וּמִי צוּר וְגו' . דְּוָד מִלְפָּא אָמַר הָאִי
קָרָא (תְּהִלִּים י"ח) כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְיָ . מָאֵן הוּא
שְׁלִיטָא אוּ מְמַנָּא דִּיכּוּל לְמַעְבַּד מְדֵי מִבְּלַעְדֵי
יְיָ, אֵלָא מַה דְאַתְפַּקֵּד מַעַם קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
בְּגִין דְכֻלְּהוּ לָא בְרִשׁוּתֵיהוּ קִיַּיְמִי וְלָא יְכֻלֵי
לְמַעְבַּד מְדֵי. וּמִי צוּר, וּמָאֵן אִיהוּ תְקִיף
דִּיכּוּל לְמַעְבַּד תְּקַפָּא וּגְבוּרָה מְגַרְמִיָּה
מִבְּלַעְדֵי אֱלֹהֵינוּ. אֵלָא כֻלְּהוּ בִידָא דְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא וְלָא יְכִיל לְמַעְבַּד מְדֵי בַר
בְּרִשׁוּתֵיהּ.

דְּבַר אַחַר כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי יְיָ. דְקַדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא פִלְא בְרִשׁוּתֵיהּ וְלָא כְּמָאֵן
דְאַתְחַזִּי בְּחִיזוּ דְכַכְבֵּיָא וּמְזֻלֵי, דְכֻלְּהוּ אַחְזִיין
מְלָה, וְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַחְלַף לִיהּ לְגוּוֹנָא
אַחְרָא. וּמִי צוּר זוּלְתֵי אֱלֹהֵינוּ. הָא אוּקְמוּהָ
דְלִית צִייר כְּמָה דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְאִיהוּ
צִייר שְׁלִים עֶבֶד וְצִייר דִּיוּקְנָא גוּ דִּיוּקְנָא
וְאַשְׁלִים לְהֵהוּא דִּיוּקְנָא בְּכָל תְּקוּנָיָה, וְאַעֲלִי
בְּה נְפֶשׁ עֲלָאָה דְדָמִי לְתְּקוּנָא עֲלָאָה, בְּגִין כְּף
לִית צִייר כְּקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

תָּא חֲזִי, מַהֲהוּא זִרְעָא דְבַר נֶשׁ פַּד אַתְעַר
תִּיאוּבְתִיָּה לְגַבֵּי נוּקְבִיָּה וְנוּקְבִיָּה אַתְעַרַת
לְגַבֵּיָּה פְּדִין מִתְחַבְּרֵן תְּרוּוּיָּהוּ כְּחֻדָּא וְנִפְק
מִנְיָּהוּ בַר חַד דְכֻלִּיל מִתְרִין דִּיוּקְנִין פְּחַד.
בְּגִין דְקַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא צִייר לִיהּ בְּצִיּוּרָא
דְאַתְפַּלִּיל מִתְרוּוּיָּהוּ. וְעַל דָּא בְּעֵי בַר נֶשׁ
דְמִיּוּת כְּאַחַד, מִשׁוּם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִייר אוֹתוּ בְּצִיּוּר שְׁנַכְלָל מִשְׁנֵיהֶם. וְעַל כֵּן צִייר אָדָם

לֹא הוֹלִיד אוֹתוּ בְּעוּדוֹ אַבְרָם,
שְׁהָרִי בְּעוּדוֹ אַבְרָם הוֹלִיד
לְמִטָּה. כִּיּוֹן שְׁנַקְרָא אַבְרָהָם
וְנִכְנַס בְּבְרִית, אַזְ הוֹלִיד לְמַעְלָה.
וּמִשׁוּם כְּף אַבְרָם אֵינוּ מוֹלִיד
בְּקִשְׁר עֲלִיוֹן, אַבְרָהָם מוֹלִיד כְּמוֹ
שְׁאַמְרְנוּ, וְנִקְשֵׁר לְמַעְלָה בְּיַצְחָק.
וַיְהִי אַבְרָם בֶּן תְּשַׁעִים שָׁנָה
וְתִשְׁעֵי שָׁנִים וְגו' . רַבִּי אַבְא פְּתַח,
(שְׁמוּאֵל ב כב) כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי ה'
וּמִי צוּר וְגו' . דְּוָד הִמְלִיךְ אָמַר אֵת
הַפְּסוּק הַזֶּה, כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי
ה' - מִי הוּא הַשְּׁלִיט אוּ הַמְּמַנָּה
שְׁיִכּוּל לַעֲשׂוֹת דְּבַר מִבְּלַעְדֵי ה' ?
אֵלָא מִי שְׁהַצְטִינָה מַעַם הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, מִשׁוּם שְׁפִלְמֵן אֵין
עוֹמְדִים בְּרִשׁוּתָם וְלָא יְכּוּלִים
לַעֲשׂוֹת דְּבַר. וּמִי צוּר - וּמִי הוּא
הַתְּקִיף שְׁיִכּוּל לַעֲשׂוֹת תְּקִיף
וּגְבוּרָה מַעְצָמוֹ מִבְּלַעְדֵי
אֱלֹהֵינוּ? אֵלָא כֻלָּם בְּיַד הַקְּדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, וְלָא יְכּוּל לַעֲשׂוֹת
דְּבַר, רַק מְרִשׁוּתוֹ.

דְּבַר אַחַר כִּי מִי אֵל מִבְּלַעְדֵי ה'
- שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הַכֹּל
בְּרִשׁוּתוֹ, וְלָא כְּמִי שְׁנַרְאָה
בְּמַרְאָה הַכּוֹכָבִים וְהַמְּזֻלוֹת,
שְׁפִלְמֵן מְרָאִים דְּבַר, וְהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְחַלִּיפוֹ לְגִין אַחַר.
וּמִי צוּר זוּלְתֵי אֱלֹהֵינוּ, הָרִי
פְּרִשׁוּהָ שְׁאִין צִייר כְּמוֹ שְׁהַקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שְׁהוּא צִייר שְׁלָם,
עוֹשֶׂה וּמְצִייר דְּמוּת בְּתוּף דְּמוּת,
וּמְשַׁלִּים אֵת אוֹתָהּ הַדְּמוּת בְּכָל
תְּקוּנָה, וּמְכַנֵּס בּוֹ נְפֶשׁ עֲלִיוֹנָה,
שְׁדוּמָה לְתַקּוּן הָעֲלִיוֹן, מִשׁוּם כְּף
אֵין צִייר כְּמוֹ הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא.
בֵּא רָאָה, מֵאוֹתוֹ הַזֶּרַע שֶׁל אָדָם,
כְּשֶׁמִתְעוֹרְרַת תְּשׁוּקָתוֹ לְנַקְבָתוֹ,
וְנִקְבָתוֹ מִתְעוֹרְרַת אֱלִיוֹ, אַז
מִתְחַבְּרִים שְׁנֵיהֶם יַחַד, וַיּוֹצֵא
מֵהֶם בֶּן אֶחָד שְׁכֻלֹל מִשְׁתִּי
דְּמִיּוּת כְּאַחַד, מִשׁוּם שְׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא צִייר אוֹתוּ בְּצִיּוּר שְׁנַכְלָל מִשְׁנֵיהֶם. וְעַל כֵּן צִייר אָדָם

לְקַדְּשָׁא גְרַמְיָה בְּהֵהוּא זְמַנָּא בְּגִין דִּישְׁתַּכַּח
הֵהוּא דְיוֹקְנָא בְּצִיּוּרָא שְׁלִים פְּדָקָא חָזִי.

אָמַר רַבִּי חֲזִי תָא חָזִי, כְּמָה אַנּוּן רַבְרַבִּין
עוֹבְדוּי דְקַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא, דְהָא
אוּמְנוּתָא וְצִיּוּרָא דְפַר נָשׁ אִיהוּ כְּגוּוּנָא
דְעֵלְמָא, וּבְכָל יוֹמָא וְיוֹמָא קַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא
בְרִי עֵלְמָא מְזוּנָא זְווגִין כָּל חַד וְחַד פְּדָקָא חָזִי
לֵיה, וְהוּא צִייר דְיוֹקְנֵיהוֹן עַד לָא יִיתוּן
לְעֵלְמָא.

תָּא חָזִי, דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כְּתִיב זֶה סֵפֶר
תּוֹלְדוֹת אָדָם. וְכִי סֵפֶר הָוָה לֵיה. אֵלָא
אוּקְמוּהָ דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אַחֲמִי לֵיה לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן דִּד דִּד וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'. הֵיאָךְ אַחֲמִי
לֵיה, אִי תִימָא דְחָמָא בְרוּחַ קַדְּשָׁא דְאַנּוּן
זְמִינִין לְמִיתֵי לְעֵלְמָא. כְּמָאן דְחָמָא בְּחַכְמָתָא
מָה דִייתֵי לְעֵלְמָא. לָאוּ הָכִי, אֵלָא חָמָא
בְּעֵינָא כְּלָהוּ. וְהֵהוּא דְיוֹקְנָא דְזְמִינִין לְמִיקָם
בֵּיה בְּעֵלְמָא כְּלָהוּ חָמָא בְּעֵינָא, מָאי טַעְמָא
בְּגִין דְמִיּוּמָא דְאַתְּבְרִי עֵלְמָא כְּלָהוּ נַפְשָׁאן
דְזְמִינִין לְמִיקָם בְּכַנֵּי נָשָׂא כְּלָהוּ קְיִימִין קָמִי
קַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּהֵהוּא דְיוֹקְנָא מִפְּשָׁ
דְזְמִינִין לְמִיקָם בֵּיה (דף צא ע"ב) בְּעֵלְמָא.

בְּגוּוּנָא דָא כָּל אַנּוּן צְדִיקָיָא בְּתַר דְנַפְקִין
מֵהָאִי עֵלְמָא כְּלָהוּ נַפְשָׁאן סְלִקוּן,
וְקַדְּשָׁא בְרִיךְ הוּא אַזְמִין לוֹן דְיוֹקְנָא אַחֲרָא
לְאַתְלַבְּשָׁא בְּהוּ כְּגוּוּנָא דְהוּוּ בְּהָאִי עֵלְמָא,
בְּגִין כְּךָ כְּלָהוּ קְיִימִין קָמִיה וְחָמָא לוֹן אָדָם
הָרֵאשׁוֹן בְּעֵינָא.

וְאִי תִימָא בְּתַר דְחָמָא לוֹן לָא קְיִימִי
בְּקִיּוּמֵיהוּ. תָּא חָזִי כָּל מְלוּי דְקַדְּשָׁא
בְרִיךְ הוּא בְּקִיּוּמָא אַנּוּן וְקְיִימוּ קָמִיה עַד
דְנַחְתּוּ לְעֵלְמָא. כְּגוּוּנָא דָא כְּתִיב, (דברים כט) כִּי
אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְגו' הָא אוּקְמוּהָ דְכְּלָהוּ

לְקַדְּשָׁא אֶת עֲצָמוּ בְּזִמְנָא הֵהוּא, כְּדִי
שְׁיַמְצָא הַדְּמוּת הֵהוּא בְּצִיּוּר
שְׁלִים כְּרָאוּי.

אָמַר רַבִּי חֲזִיָּא, בָּא רָאָה, כְּמָה
גְּדוּלִים הֵם מַעֲשֵׂיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, שֶׁהֵרִי הָאֱמֻנוֹת
וְהַצִּיּוּר שֶׁל הָאָדָם הֵיא כְּמוֹ
הָעוֹלָם, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בּוֹרֵא עוֹלָמוֹת, וּמְזוּנָא
זְווגִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּרָאוּי לוֹ,
וְהוּא צִייר אֶת דְּמוּתָם טָרַם בּוֹאֵם
לְעוֹלָם.

בָּא רָאָה, שְׁאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן,
כְּתוּב זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, וְכִי
סֵפֶר הָיָה לוֹ? אֵלָא פְּרָשׁוּהָ,
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הִרְאָה לְאָדָם
הָרֵאשׁוֹן דוֹר דוֹר וְדוֹרְשָׁיו וְכוּ'.
אִיךָ הִרְאָה לוֹ? אִם תֹּאמַר שֶׁרָאָה
בְרוּחַ הַקְּדוֹשׁ שֶׁהֵם עֲתִידִים לְבֹא
לְעוֹלָם כְּמִי שֶׁרוֹאֶה בְּחַכְמָה מָה
יָבֵא לְעוֹלָם - לֹא כֵּן, אֵלָא רָאָה
בְּעֵינָי אֶת כָּלֵם, וְאוֹתָהּ הַדְּמוּת
שֶׁעֲתִידִים לַעֲמֹד בָּהּ בְּעוֹלָם, אֶת
כָּלֵם הוּא רָאָה בְּעֵינָי. מָה הִטְעַם?
מִשׁוּם שְׁמִיּוֹם שֶׁנִּכְרָא הָעוֹלָם,
כָּל הַנְּפֻשׁוֹת הַעֲתִידוֹת לַעֲמֹד
בְּכַנֵּי הָאָדָם, כְּלָן עוֹמְדוֹת לְפָנָי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאוֹתָהּ
הַדְּמוּת מִפְּשָׁעֵתִידוֹת לַעֲמֹד
בָּהּ בְּעוֹלָם.

כְּמוֹ כֵּן כָּל אוֹתָם הַצְּדִיקִים, אַחַר
שִׁיּוּצָאִים מִן הָעוֹלָם הַזֶּה, כָּל
הַנְּפֻשׁוֹת עוֹלוֹת, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְזַמֵּן לָהֶם דְּמוּת אַחֲרַת
לְהַתְּלַבֵּשׁ בָּהּ כְּמוֹ שֶׁהָיוּ בְּעוֹלָם
הַזֶּה. מִשׁוּם כְּךָ כָּלֵם עוֹמְדִים
לְפָנָיו, וְרָאָה אוֹתָם אָדָם הָרֵאשׁוֹן
בְּעֵינָי.

וְאִם תֹּאמַר, שֶׁאַחַר שֶׁרָאָה אוֹתָם
לֹא עָמְדוּ בְּקִיּוּמָם - בָּא וְתִרְאֶה,
כָּל דְּבָרֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא הֵם
בְּקִיּוּם וְעוֹמְדִים לְפָנָיו עַד
שִׁיּוּרְדִים לְעוֹלָם. כְּמוֹ זֶה כְּתוּב
(דברים כט) כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה

בני נשא דזמינין למהוי בעלמא כלהו
אשתכחו תמן.

הכא אית לאסתפקלא דהא כתיב את אשר
איננו פה וגו' ומשמע הנהו (בלהו)
דיפקון מאנון דקיימו תמן, בגין דכתיב עמנו
היום ולא כתיב עמנו עומד היום. אלא ודאי
(הכא) בלהו קיימו תמן אלא דלא אתחזו
לעינא, בגין כף כתיב עמנו היום אף על גב
דלא אתחזון.

ואי תימא מאי טעמא לא אתחזון הכא כמה
דאתחזון לאדם הראשון דחמא לון
עינא בעינא, והא הכא אתחזי יתיר. אלא
הכא כד אתייהיבת אורייתא לישראל חיזו
אחרא ודרגין עלאין הוו חמאן ומסתפקלאן
עינא בעינא והוו תאיבין לאסתפקלא ולמחמי
ביקרא דמריהון, ובגין כף חמו יקרא עלאה
דקדשא בריה הוא בלחודוי ולא מאחרא.

ועל דא כלהו בני נשא דזמינין לקיימא
בעלמא כלהו קיימי קמי קדשא בריה
הוא באנון דיוקננין ממש דזמינין לקיימא
ביה הדא הוא דכתיב, (תהלים קלט) גלמי ראו
עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי ראו עיניך. מאי
טעמא בגין דדיוקנא אחרא עלאה הוי כהאי
ובגין כף כתיב, (תהלים יח) ומי צור זולתי
אלהינו. מאן צייר טב דצייר (דבליל) פלא (דא כרא)
בקדשא בריה הוא.

דבר אחר פי מי אלוה, דא רזא דמלה דהא
אל פלא הוא דאתפליל מפלהו דרגין,
ואי תימא דהא אל איהו דרגא אחרא בגין
דכתיב (תהלים ז) ואל זעם בכל יום. תא חזי,
דהא לית אל מפלעדי יי דלאו איהו בלחודוי
ולא אתפרש לעלמין. ועל דא כתיב, (שמואל ב
כב) פי מי אל מפלעדי יי וגו', ומי צור וגו'

וגו'. הרי פרשוה, שפל בני
האדם שעתידים להיות בעולם,
כלם נמצאו שם.

כאן יש להסתפל, שהרי כתוב
את אשר איננו פה וגו', ומשמע
אלו [כלם] שיצאו מאותם שעמדו
שם, משום שכתוב עמנו היום,
ולא כתוב עמנו עומד היום. אלא
ודאי [כאן] כלם עמדו שם, אלא
שלא נראו לעין, משום כף כתוב
עמנו היום אף על גב שלא נראו.
ואם תאמר, מה הטעם לא נראו
כאן כמו שנראו לאדם הראשון
שראה אותם עין בעין, והרי כאן
ראו יותר? אלא כאן, בשנתנה
תורה לישראל, מראה אחר
ודרגות עליונות. היו רואים
ומסתכלים עין בעין, והיו
משתוקקים להסתפל ולראות
בכבוד רבונם, ומשום כף ראו
את הכבוד העליון של הקדוש
ברוך הוא לבדו ולא מאחר.

ועל כן, כל בני האדם שעתידים
לעמד בעולם, כלם עומדים לפני
הקדוש ברוך הוא באותן
הדמיות ממש שעתידים לעמד
בהן. זהו שכתוב (תהלים קלט) גלמי
ראו עיניך ועל ספרך וגו'. גלמי
ראו עיניך, מה הטעם? משום
שדמות אחרת עליונה היתה
כזה, ומשום כף כתוב (שם יח) ומי
צור זולתי אלהינו, מי הציר
הטוב שציר [שכולל] הכל [וה עם זה]
כמו הקדוש ברוך הוא?

דבר אחר פי מי אלוה - זה סוד
הדבר, שהרי אל הוא פלל
שנכלל מכל הדרגות. ואם תאמר
שאל הנה היא דרגה אחרת,
משום שכתוב (שם ז) ואל זעם בכל
יום? בא ראה, שהרי אין אל
מפלעדי ה' שאינו לבדו, ולא
נפרד לעולמים, ועל כן כתוב
(שמואל ב-ב כב) פי מי אל מפלעדי ה'
וגו'. ומי צור וגו', שהרי צור